FORMAT Plan van Aanpak 2024-2026

Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

Naam gemeente:	Aalsmeer
Naam verantwoordelijk wethouder:	Kikkert en Kabout
Datum van insturen:	18 oktober 2023

Contactpersoon voor aanvullende informatie:

Naam:	Jurrian Blokland
E-mailadres:	j.blokland@amstelveen.nl
Telefoonnummer:	06-16018507

Waar staat de gemeente? (huidige situatie)

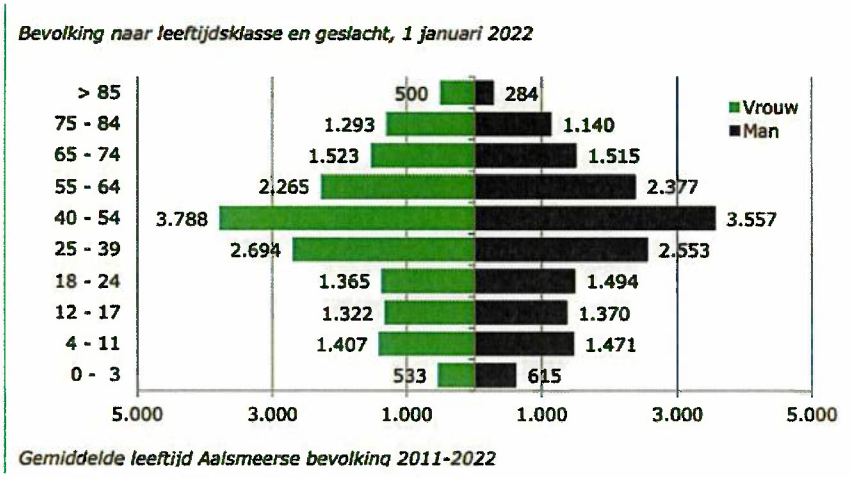
Beschrijf op hoofdlijnen de huidige situatie ten aanzien van sport, bewegen en cultuur en gezondheid en sociale basis. Doe dit aan de hand van relevante data en kennis over deze domeinen, zoals wijkprofielen, de gezondheidsmonitor, het regiobeeld etc.

Beschrijf ingeval van een reeds bestaand lokaal preventieakkoord of lokaal sportakkoord, met welke partijen en op welke wijze hieraan uitvoering is gegeven.`

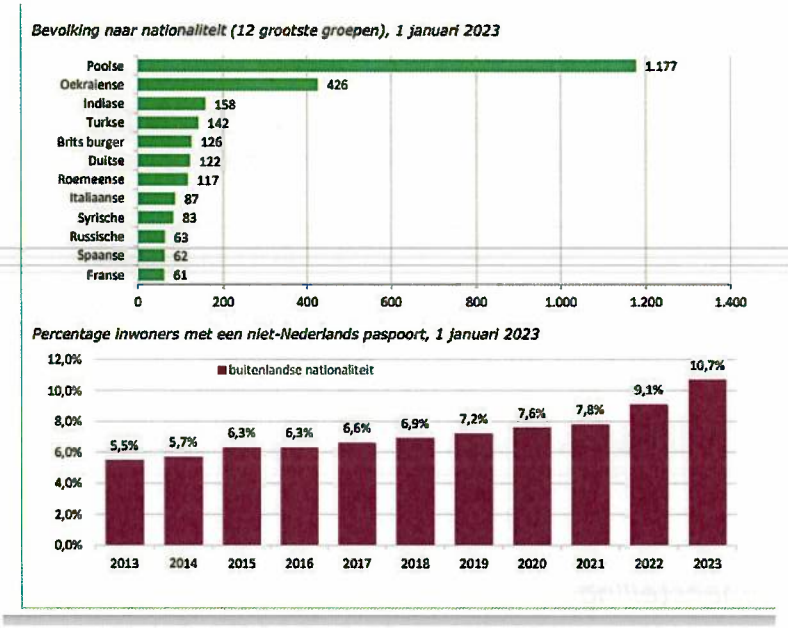
1. Geef een korte toelichting op de belangrijkste gezondheidsverschillen in de gemeente. Doe hetzelfde voor de verschillen in deelname aan sport, bewegen en cultuur.
2. Wat zijn de belangrijkste opgaven op het gebied van sport, bewegen en cultuur?
3. Wat zijn de belangrijkste opgaven op het gebied van gezondheid en sociale basis?

ANTWOORD:

Inleidend: Bevolkingssamenstelling
Evenals in veel andere gemeenten verandert in de gemeente Aalsmeer de samenstelling van de bevolking als gevolg van ontgroening, vergrijzing en een krimpende beroepsbevolking. Het aantal schoolgaande jongeren daalt tot 2040 licht en de beroepsbevolking (20-65 jarigen) neemt in lijn met de landelijke trends de komende jaren af, terwijl het aantal huishoudens van ouderen zal toenemen.

In Aalsmeer wonen 93 verschillende nationaliteiten. In onderstaande grafiek is te zien dat de grootste aantallen niet - Nederlanders de Poolse nationaliteit hebben. Daar onder staan dit jaar de vreemdelingen met de Oekraïense nationaliteit. Meer dan de helft van de niet-Nederlanders komt uit EU landen (54%), maar ook een substantieel deel uit andere Europese landen (19%) en Azië (18%). Net als in de rest van Nederland neemt de diversiteit van de bevolking langzaam toe. In totaal 10,7% van de bewoners heeft een niet-Nederlands paspoort. Vorig jaar was dit nog 9,1%.

Belangrijkste gezondheidsverschillen

De gemeente Aalsmeer is een relatief welvarende gemeente. De gemiddelde SES-WOA score ligt hoger dan gemiddeld in Nederland.
Gemeente Aalsmeer kent 3 kernen; het oude Aalsmeer (met de wijken centrum, Hornmeer en Stommeer), de relatief jonge kern Oosteinde en het dorp Kudelstaart. Vooral in de kern Aalsmeer wonen relatief veel ouderen. Oosteinde en Kudelstaart heeft juist een relatief jonge populatie. We zien dat ervaren gezondheid minder goed is in de kern Aalsmeer. Dit heeft

waarschijnlijk met name te maken met de gemiddeld hogere leeftijd in dit deel van de gemeente. Ook zien we dat in dit deel meer mensen dagelijks roken en meer mensen zware drinker zijn en/ of overmatig alcohol gebruiken. Ook halen minder mensen de beweegnorm in dit deel van de gemeente. De onderstaande tabel geeft dit goed weer:

Tabel 1: Achtergrondkenmerken en gezondheid/welbevinden inwoners (18 jaar of ouder) Aalsmeer, naar wijk (%)

Achtergrondkenmerken	Regio	Aalsmeer	Aalsmeer (wijk)	Kudelstraat & Kalslagen	Oosteinde
Aantal inwoners (18+)	156.085	24.754	10.228	7.150	7.376
Leeftijd: 18-64/65+ jaar	77/23	77/23	71/29	79/21	82/18
Geslacht: Vrouw/Man	52/48	51/49	51/49	49/51	51/49
Opl.niveau: Laag/Midden/Hoog[1]	19/31/50	25/39/36	23/40/36	30/39/31	22/37/40
Herkomst: NL/Niet-NL	62/38	80/20	81/19	84/16	77/23
1. Gezondheid en functioneren					
Ervaren gezondheid (zeer) goed	82	83	80	82	87
Langdurige ziekte of aandoening[2]	27	28	27	29	27
Beperking horen, zien of bewegen	12	10	12	9	9
2. Mentale gezondheid					
Ernstige psychische klachten	6	4	5	3	3
Ernstige eenzaamheid	12	9	9	8	9
Weinig regie eigen leven	9	7	8	6	6
Hoge veerkracht	52	55	56	54	55
(Heel) veel stress	17	16	17	12	17
Huiselijk geweld, ooit[3]	9	7	6	7	7
Ouderenmishandeling[4]	6	6	6	5	6
Discriminatie	20	13	13	12	13
3. Zorg en hulp					
Mantelzorger[5]	11	12	11	13	14
Zorg niet ontv. medisch/tandheelk.[6]	6	5	7	5	3
Zorg niet ontv. psychisch[6]	4	4	4	3	4
4. Genotmiddelen					
Roker	14	13	15	11	11
Zware drinker[7]	7	7	8	7	6
Overmatige drinker[7]	6	5	7	2	5
Cannabis, ooit[3]	34	26	27	26	25
Harddrugs, ooit[3]	16	14	14	14	13
5. Leefgewoonten					
Overgewicht (inclusief obesitas)[8]	44	49	48	53	46
Obesitas[8]	11	12	11	15	12
Voldoende bewegen[9]	49	48	49	47	47
Actief sporten[10]	58	59	59	59	58

Rood Ongunstiger dan de overige wijken Groen Gunstiger dan de overige wijken

Deelname sport en bewegen

De sport- en beweegdeelname bij de sportverenigingen is in de gemeente Aalsmeer op goed niveau. Met name onder de basisschooljeugd is de deelname hoog. Toch is er sprake van een terugval vanaf 18 jaar en zien veel sportverenigingen hun jeugdleden al vanaf 12 of 14 jaar afhaken.
Uit een regionale vergelijking binnen Amstelland blijkt dat het sportgedrag van jongeren sterk verschilt per woonwijk.

Voor volwassenen geldt dat de beweegrichtlijnen iets onder het landelijk gemiddelde uitkomen, maar dat er significant meer actief gesport wordt dan

in de rest van Nederland. Bijna 60% van de inwoners sport minstens één keer per week. Het sport- en beweeggedrag verschilt in Aalsmeer niet van de rest van de regio.

Voor een volledig overzicht van de cijfers wordt verwezen naar de bijlagen: Herijking Sportakkoord Aalsmeer 2023, het Regiobeeld Amstelland en Meerlanden 2023 en de gezondheidsmonitor 2020 van de GGD

1. *Opgaven sport, bewegen en cultuur*

Het aantal mensen met overgewicht is de afgelopen decennia in Nederland gestegen tot bijna 50% en het aantal mensen met ernstig overgewicht (obesitas) is meer dan verdubbeld. In de gemeente Aalsmeer ligt het percentage mensen met overgewicht op een iets lager niveau dan het landelijk gemiddelde. Toch is ook in Aalsmeer bij bijna de helft van de bevolking sprake van overgewicht.

Binnen het sociaal domein van Aalsmeer neemt kunst en cultuur sinds een jaar een duidelijke plaats in: het vergroten van kansen, sociale cohesie versterken, begrip voor elkaar verbeteren en bijdragen aan mentale gezondheid en 'erbij horen'. Op het gebied van cultuureducatie is van belang dat het kennismakings-onderwijs verbetert en uitgebreid wordt. Niet alle Aalsmeerders hebben op een gelijke wijze toegang tot kunst en cultuur. De behoefte van de wijken verschillen (wegens de bevolkingssamenstelling) en inwoners met een smalle beurs en volwassenen dreigen af te haken. Aalsmeer heeft midden in het maatschappelijke veld een sterk coördinatie- en regiepunt nodig. Het huidige Cultuurpunt moet hiervoor versterkt worden. En beeldende kunst in de buitenruimte kan een duidelijkere rol van betekenis spelen in het versterken van de sociale samenhang en natuurbeleving. We zien mogelijkheden, maar hebben ook hier nog stappen te maken.

2. *Opgaven gezondheid en sociale basis: Dementie, eenzaamheid en depressie*

Aalsmeer kent van origine een goede sociale samenhang, waar door sociale problematieken zoals eenzaamheid nog steeds minder voorkomt dan in de rest van de regio en minder is dan het landelijk gemiddelde. Toch heeft 9,3% van de volwassenen te maken met eenzaamheid.

We zien dat de diversiteit in Aalsmeer de laatste jaren is toegenomen en de sociale samenhang is afgenomen, ook door Corona. Tegelijkertijd horen we van huisartsen dat steeds meer inwoners depressieve klachten hebben (met name ook jeugdigen) en ouderen. De vergrijzing van de inwoners van Aalsmeer draagt bij aan leeftijdsgebonden verschijnselen als dementie, eenzaamheid en ouderdomsdepressiviteit. Uit landelijke cijfers blijkt dat het aantal inwoners met dementie de komende jaren sterk zal toenemen; het aantal zal in 2050 het dubbele zijn ten opzichte van dit moment. Anderzijds blijkt uit onderzoek dat regelmatig bewegen de hersenfunctie stimuleert en daarmee een vertragende werking te hebben op het ziektebeeld.

Om te voorkomen dat de sociale samenhang verder afneemt en (de gevolgen van) mentale problematiek verder toeneemt, is actieve inzet nodig, ook vanuit de gemeente.

Partners lokaal preventie- en sport akkoord

In Aalsmeer is een jarenlange actieve afstemming met partners die in het preventief veld actief zijn: het kernteam preventie. Met enige regelmaat delen zij de laatste trends en ontwikkelingen en wisselen ervaring uit. De gemeente initieert dit netwerkoverleg. Deelnemers zijn: welzijnsorganisatie, GGD/JGZ, jeugdhulpaanbieders, sportbedrijf, huisartsen coöperatie, kinderopvangorganisaties en scholen. Tegelijkertijd zien we dat een sterkere regierol op het gebied van bewegings- en sportstimulering binnen het maatschappelijke veld van belang. De gemeente zet samen met onze partners (zie onder) de laatste maanden stappen om hiertoe te komen.

Lokaal sport akkoord
In het sportakkoord zijn de volgende speerpunten per levensfase opgenomen:

- Jongste jeugd: voorlichting over belang van bewegen en gezonde voeding voor de motorische en mentale ontwikkeling.
- Basisschooljeugd: motorische ontwikkeling, sportkennismaking en binding aan een vereniging of sportschool.
- Jeugd 12+: inzet op behoud bij verenigingen, introduceren van aangepaste sportvormen (b.v. urban sports, freerunning, skaten en boarden).
- Volwassenen: faciliteren van individuele sportbeoefening/bewegen in openbare ruimte; ontwikkelen nieuwe aanbod (b.v. padel, klimmen) alternatieve lidmaatschapsmodellen vanuit sportverenigingen en commerciële sport; verkennen van het nog sterker profileren van sportief-recreatieve beweegroutes.
- Volwassenen met afstand tot regulier aanbod (arbeidsreïntegratie, GGZ, vluchtelingen, armoede en overgewicht): verlagen van drempels voor sport en bewegen.
- Ouderen: het aanbod van veel sportverenigingen is nog traditioneel ingericht (competitie, prestatie). Om ouderen te binden is een focusverschuiving gewenst naar meer recreatieve sport- en beweegvormen, op een lager intensiteitsniveau (b.v. walking football/handbal, Old Stars).
- Ouderen met zorgindicatie (chronisch zieken, dementie, eenzaamheid): verlagen van drempels voor bewegen en meedoen. Focus op gezond bewegen en meedoen.

Partners hierbij zijn: ESA, Team Sportservice Aalsmeer, gro-up Buurtwerk, Welzijnsorganisatie Participe, Scholen (VO), sportverenigingen, geïntegreerde eerstelijns zorg.

Lokaal preventie akkoord
De gemeente Aalsmeer heef geen formeel preventieakkoord. Gemeente Aalsmeer heeft sinds 2015 een zeer actief 'Kernteam preventie jeugd'. In dit kernteam nemen alle ca. 30 preventieve partners rondom jeugdhulp deel, denk aan: 'Brijder, Onderwijs, JGZ, huisartsen, Opvoedadvies, Kinderopvang, Buurtgezinnen, Humanitas, etc.'. Het kernteam bespreek casussen, informeert elkaar en pakt samen thema`s op, zoals; 'mentale gezondheid, armoede, etc.'.

Achtergrond: Beleidsmatig kader

In 2023 heeft de gemeente Aalsmeer een nieuwe nota sociaal domein opgesteld. Deze nota ligt eind 2023 ter besluitvorming voor in de gemeenteraad. De nota is tot stand gekomen door middel van een intensief participatie traject. Het SPUK GALA plan van de gemeente Aalsmeer is gebaseerd op deze nota sociaal domein 2023-2026. In deze inleiding zijn derhalve de missie, de drie kernopgaven en de algemene uitgangspunten van de nota sociaal domein 2023-2026 opgenomen.

Aalsmeer is een mooie gemeente waar inwoners graag wonen. Met veel van onze inwoners gaat het goed en dat is best begrijpelijk. Ieder mens heeft behoefte aan aandacht, geborgenheid en 'er toe doen'. En de Aalsmeerse samenleving is van oudsher een hechte samenleving waar inwoners er voor elkaar zijn en veel onderlinge verbanden hebben. Aalsmeerders regelen veel zelf.

Een sociaal betrokken samenleving begint bij mensen die naar elkaar willen omkijken en als het nodig is net dat stapje extra voor elkaar willen doen. De Aalsmeerse samenleving is de laatste jaren meer divers geworden, met toenemende verschillen tussen onze inwoners. Culturele achtergrond, taalbeheersing, arbeidsmogelijkheden en financiële armslag spelen hierbij een rol. De samenleving en de overheid lijken daarbij ook 'overspannen', in Nederland en in Aalsmeer: veel inwoners hebben het druk, er zijn steeds meer regels, er is meer kritiek en we eisen allemaal steeds meer van onszelf en elkaar.

Dit maakt dat met elkaar samenleven soms best ingewikkeld is. Het versterken van de sociale samenhang en omzien naar elkaar is in dat geval nog meer van belang. Als gemeente willen we daar graag aan bijdragen door contacten tussen inwoners te bevorderen. Bijvoorbeeld via het welzijns- werk voor kinderen/jongeren en volwassenen en door de wijk en de omgeving zo in te richten dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Al onze voorzieningen, waaronder die voor sport, cultuur en welzijn helpen daarbij. We richten ons hiermee op al onze inwoners.

Tegelijkertijd hebben we als gemeente een meer rechtstreekse rol voor de inwoners waarmee het aanzienlijk minder goed gaat en die ons om hulp vragen. Deze inwoners willen we waar nodig en mogelijk zorg en ondersteuning bieden. Dit is in de praktijk niet altijd makkelijk te realiseren door personeelstekorten, wachtlijsten en beschikbare (financiële) middelen. We kunnen als gemeente daardoor niet alles oplossen en dit vraagt om het maken van keuzes.

We vinden voorlichting en preventie van belang, zo proberen we te voorkomen dat meer zorg nodig is. Qua zwaardere zorg en ondersteuning kiezen we ervoor

om het eerst in te zetten op die inwoners die onze hulp het meest nodig hebben. De 'menselijke maat' staat hierbij in onze dienstverlening voorop. Dat wil zeggen: denken in mogelijkheden en oplossingen in plaats van beperkingen, en zorgen voor optimale communicatie en begeleiding van inwoners die om hulp vragen.

In Aalsmeer gaan we uit van een breed sociaal domein. Daarom betrekken we ook kunst & cultuur en sport bij de maatschappelijk opgaven waar Aalsmeer mee te maken heeft. Investeren in het sociaal domein is investeren in een vitale en inclusieve samenleving. Dit kunnen we niet alleen. We doen dit samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. Alleen zo kunnen we omzien naar elkaar en inwoners, ondernemers en organisaties verbinden en de samenleving versterken.

Onze missie is:

"Wij willen een samenleving waarin inwoners zich gezien voelen, naar elkaar omkijken, zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en zorg en hulp krijgen als dit nodig is. Zo kunnen ze naar vermogen mee doen aan onze samenleving."

De drie maatschappelijke kernopgaven:

Voor de komende jaren zetten wij daarom in op de volgende drie grote maatschappelijk kernopgaven binnen het sociaal domein:

1. Gezond en gelukkig leven makkelijker maken

We investeren in een gezonde omgeving en stimuleren een gezond(er) leven, onder meer via sport en bewegen. Voor wie niet (mentaal) gezond is of wordt, bieden we waar mogelijk ondersteuning op verschillende levensgebieden. We werken daarbij van- uit positieve gezondheid. Via ontmoeting, sport en kunst & cultuur versterken we verbindingen tussen inwoners. Dit draagt bij aan hun eigen welbevinden en de zorg voor elkaars welzijn, inclusief het voorkomen van eenzaamheid. Zo creëren we een sterke sociale basis.

2. Kansengelijkheid vergroten

We geven prioriteit aan inwoners die in ons het meest nodig hebben. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gericht ondersteuning. We investeren in een kansrijke start voor kinderen en hebben extra aandacht voor de positie van jongeren en jongvolwassenen. We werken aan een inclusieve samenleving.

3. Bestaanszekerheid bevorderen

We bieden ondersteuning aan inwoners zonder werk en/of inkomen. We streven ernaar om inwoners met financiële zorgen in beeld te krijgen en te helpen. Door een mensgerichte benadering voorkomen we onnodig leed en oplopende kosten. We stimuleren (keten)samenwerking en domein overstijgende aanpak bij multiproblematiek om dreigende onveiligheid tegen te gaan.

Uitgangspunten

We hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

- De menselijke maat is leidend in de uitvoering: werken vanuit de bedoeling en de vraag van de inwoner centraal stellen. De komende jaren willen we de dienstverlening en communicatie meer in lijn te brengen met de behoefte van onze inwoners en deze zichtbaar verbeteren. Dit om er voor te zorgen dat de inwoners van Aalsmeer zich gehoord, gezien en geholpen voelen.
- We hebben aandacht voor de betaalbaarheid van ondersteuning en zorg en zetten we ons in voor een duurzaam zorgstelsel. Dat betekent o.a. dat we naast het bieden van goede hulp ook inzetten op normaliseren. Niet alle problemen kunnen door de gemeente worden opgelost. Inwoners zijn niet altijd zelfred-zaam, maar kunnen ook veel zelf. Ze helpen elkaar zoveel mogelijk en waar dat teveel of te zwaar wordt, biedt de gemeente hulp en ondersteuning. Daarbij werken we vanuit het principe dat hulp 'zo kort en licht als mogelijk, zo zwaar en lang als nodig' is en vanuit de integrale gedachte 'één huishouden, één plan'.
- Sporten, bewegen, kunst, cultuur en welzijn dragen bij om problemen te voorkomen/op te lossen. Onze maatschappelijke partners in sport & bewegen en kunst & cultuur faciliteren en ondersteunen wij voor zover mogelijk, om hun preventieve kracht en oplossend vermogen optimaal in te zetten. Door vroege signalering en (gerichte) preventie zorgen we waar mogelijk dat de noodzaak voor zware hulp wordt voorkomen.
- Een inclusieve samenleving is belangrijk. Iedereen kan en mag naar eigen vermogen meedoen.

De tien Aalsmeerse ambities

Deze kernopgaven zijn vertaald in tien ambities, die met elkaar samenhangen:

Fit en gezond blijven; leren en verbinden door kunst en cultuur; veilig, gezond en kansrijk opgroeien en ontwikkelen; Je goed voelen, welzijn en ontmoeten in je eigen wijk; elkaar helpen; werken en financiële zelfredzaamheid; wonen en zorg combineren; iedereen kan en mag meedoen in Aalsmeer; hulp bieden die nodig is; experimenten en innoveren.

Integraal preventief gezondheidsbeleid Aalsmeer

In Aalsmeer zetten we in op een preventief lokaal gezondheidsbeleid en het sportbeleid. De positieve gezondheidsaanpak is overkoepelend hierover één van de drie kernwaarden voor Aalsmeer. We maken de volgende indeling bij deze aanpak.

1. Een gezonde basis voor iedereen

Sport en bewegen dragen positief bij aan een gezonde leefstijl, maar ook aan een positieve gezondheid voor inwoners. Sporten en bewegen willen we stimuleren door het zo makkelijk en vanzelfsprekend mogelijk te maken voor al onze inwoners. Aalsmeer beschikt over een groene en waterrijke omgeving die uitnodigt om buiten te wandelen en fietsen, spelen en sporten in de buitenlucht.

In de eigen straat en buurt, alleen of samen met anderen, of op en rond de Westeinderplas bijvoorbeeld. Aalsmeer heeft een divers aanbod aan algemene sportvoorzieningen en verenigingen waar door jong en oud ruim gebruik van wordt gemaakt. Wij vinden het ondersteunen en versterken van onze sportverenigingen van groot belang. De gemeente onderschrijft de speerpunten uit het lokaal sportakkoord. Het gemeentelijk beleid voor sporten, bewegen en een gezonde basis is breder. Bij een gezonde basis hoort bijvoorbeeld ook algemene preventie, zoals bijvoorbeeld voorlichting op scholen over roken, alcohol, drugs, voeding, bewegen en mentale gezondheid.

2. Stimuleren en ondersteunen waar nodig

Niet al onze inwoners lukt het zelfstandig om gezond te blijven en hieraan te werken. De gemeente wil daarom extra inzetten op het (helpen) verbeteren van de situatie en gezondheid van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie. Zo is blijven bewegen ook voor ouderen belangrijk, ook om vallen en ziekenhuisopname te voorkomen. Sport- en beweegstimulering is hier voor alle leeftijdscategorieën een belangrijk instrument voor. Onze professionele sportpartners voeren dit namens de gemeente en samen met alle verenigingen uit. Namens de gemeente gaan zij de komende jaren midden in het maatschappelijke veld deze rol op het gebied van positieve gezondheid en sportstimulering gezamenlijk vormgeven en duidelijk uitdragen. Hierbij werken ze samen met sportverenigingen, het onder- wijs, de eerstelijnszorg en de welzijnsorganisatie. We willen tevens zorgen dat het sociaal- en beweegaanbod en het preventief jeugdaanbod in Aalsmeer helder te vinden is. En nog makkelijker om als inwoner bij aan te sluiten. We zetten tevens in op uniek sporten en preventie en vroegsignaleren van het voorkomen en tegengaan van verslavingen.

2. Als door de gemeente voor een of meer onderdelen geen aanvraag is ingediend, geef dan hier aan wat de reden daarvoor is.

Niet van toepassing.

3. Beschrijf voor de hoofdthema's Sport, bewegen en cultuur (I) en Gezondheid en sociale basis (II):

3.I Sport, bewegen en cultuur (doelen en resultaten, uitvoering en samenwerking). Licht hier ook de inzet van functionarissen vanuit het onderdeel Brede Regeling Combinatiefunties toe.

A. Wat wil de gemeente bereiken? (doelen en resultaten)

1. Licht kort toe welke doelen en resultaten worden nagestreefd. Besteed daarbij, voor zover relevant, aandacht aan de doelen en resultaten die in het Hoofdlijnen Sportakkoord II en in het Gezond en Actief Leven Akkoord en de bijbehorende addenda zijn opgenomen.
2. Licht toe op welke wijze preventie en positieve gezondheid nagestreefd worden en op welke wijze gezondheidsverschillen verkleind zullen worden.

3. Verwijs daarbij waar mogelijk naar bestaande lokale (regionale) akkoorden, nota's, beleids- of uitvoeringsplannen.

B. Wat gaat de gemeente daarvoor doen? (uitvoering en samenwerking)

1. Op welke doelgroep(en) wordt (specifiek) ingezet? Waarom?
2. Hoe zijn (worden) deze doelgroepen betrokken bij de planvorming?
3. Denk na over de schaalgrootte (wijk/kern, lokaal, regionaal). Zijn er wijken (kernen) aangewezen waar via deze regeling extra op wordt ingezet? Zo ja, welke wijken en waarom? Zo nee, waarom niet?
4. Welke activiteiten of interventies gaat de gemeente inzetten en waarom? • Hoe is globaal de fasering (wat vindt plaats in de jaren 2024, 2025 c.q. 2026)?
5. Beschrijf met welke partijen en op welke wijze wordt samengewerkt. Maak daarbij een onderscheid tussen lokale en regionale (c.q. provinciale) samenwerkingsverbanden.
6. Benoem, indien passend, de reeds aanwezige netwerkstructuren zoals omschreven in het IZA. Tip: Breng de verschillende coördinatoren voor het Sportakkoord II, GALA, IZA en lokale preventie akkoorden en andere programma's in verbinding met elkaar, bijvoorbeeld in een vast kernteam.

3.1 Lokaal sportakkoord

3.1 a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen

De focus van het sportakkoord vertaalt zich visueel in het model van sport en bewegen als integraal onderdeel van het sociaal en het fysiek domein. De basis van het model wordt gevormd door het bestaande gemeentelijk sportkapitaal: de verenigingen en andere aanbieders, het vrijwillig kader, het bewegingsonderwijs en de beschikbare accommodaties en voorzieningen en openbare (beweeg)ruimte. Deze bestaande infrastructuur vormt de basis voor een leven lang sporten en bewegen voor alle inwoners van Aalsmeer. Op grond van de deze basis kan vervolgens gebouwd worden aan maatschappelijke doelstellingen en aan het verwijderen van de drempels die deze doelstellingen in specifieke gevallen in de weg staan. De maatschappelijke kracht van sport en bewegen wordt zo optimaal benut. Dit lukt echter alleen als het plezier van het meedoen te allen tijde voorop staat.

De ambities van het sportakkoord Aalsmeer zijn uitgewerkt in twee ontwikkelrichtingen en vijf thematische deelakkoorden.

A. De basis van sport en bewegen versterken
Allereerst wordt ingezet op een gezonde en toegankelijke basis in de sport in Aalsmeer. Als de basisinfrastructuur krachtig is en uitnodigt tot een leven lang sporten en bewegen, dan kunnen meer inwoners met plezier meedoen aan sporten en bewegen en profiteren ze van een actieve en gezonde leefstijl. Binnen deze ontwikkelrichting wordt gewerkt aan het verstevigen van het fundament van sport en bewegen in Aalsmeer

Deelakkoorden:

1. Vitale sportaanbieders
2. Ruimte voor sport en bewegen

B. De maatschappelijke waarde van sport en bewegen verzilveren
Daarnaast zal, in een tweede spoor, gericht ingezet worden op het benutten van de preventieve en sociale kracht van sport en bewegen en in het verlagen van drempels die de deelname door specifieke inwoners nog in de weg staan. Tot slot wordt geïnvesteerd in een sportief klimaat waarin kinderen positief kunnen opgroeien, met goed bewegingsonderwijs en waarin iedere inwoner op een veilige manier kan deelnemen aan sporten en bewegen. Binnen deze ontwikkelrichting wordt geïnvesteerd in het vergroten van het bereik en de betekenis van sport en bewegen.

Deelakkoorden:
3. Inclusie en diversiteit
4. Vaardig in bewegen
5. Sociaal veilige sport

Resultaten januari 2023 t/m augustus 2023
- Herijkking Sportakkoord 2.0 afronden i.s.m. stuurgroep Sportakkoord 2.0
- Maatschappelijke organisatie laten participeren in Sportakkoord 2.0
- Aanstellen Sport & Preventie coördinator

Resultaten vanaf september 2023 t/m december 2026

A. Basis van Sport & Bewegen versterken
Sport en bewegen kent een gezonde en toegankelijke basisinfrastructuur in Aalsmeer. Er bestaat in de 3 wijken van de gemeente een breed aanbod van verenigingen en andere sport- en beweeginitiatieven. Daarnaast is er een veelheid aan accommodaties en voorzieningen en biedt de buitenruimte mogelijkheden voor sporten en bewegen. Binnen de eerste ontwikkelrichting ligt de uitdaging om deze bestaande sociale en fysieke basis (het fundament) enerzijds verder te versterken en anderzijds nog beter te ontsluiten en te benutten.

Thema 1. Vitale sportaanbieders
Vitale sportverenigingen verzorgen trainingen, lessen en competities en organiseren veel sportieve evenementen. Het is voor de aanbieders van sport essentieel dat zij een financieel gezonde basis hebben én beschikken over voldoende opgeleid kader. De gevolgen van COVID-19, de energiecrisis, prijsstijgingen, schaarste aan binnensportruimte op piek-uren en een groeiend tekort aan vrijwilligers zetten deze (financieel) gezonde basis onder druk. Het is essentieel dat de sport- en beweegaanbieders in Aalsmeer vitale organisaties blijven die – ondanks de maatschappelijke ontwikkelingen – kunnen blijven bestaan.

De onvoldoende beschikbaarheid van geschikt kader en vrijwilligers wordt door meerdere verenigingen als belemmering ervaren. Met name bestuurlijke en complexe taken blijven lang vacant.
Tegelijkertijd lukt het verenigingen nog beperkt om nieuwe leden te werven onder inwoners die nog een drempel ervaren naar het bestaande sport- en beweegaanbod. Daarbij speelt een rol dat er beperkt inzicht is in wensen en behoeften en in de vindplaatsen van nieuwe doelgroepen.

Versterking en scholing van de vrijwilligersorganisaties en ondersteuning bij het slaan van bruggen naar samenwerkingspartners in het sociaal domein en uiteindelijk naar nieuwe sporters en bewegers zijn van essentieel belang bij het realiseren van de ambities van de verenigingen.

Ondernemers in de sport (fitness- en bootcampclubs, sport- en dansscholen, maar ook bijv. fysiotherapeuten) vervullen een belangrijke rol in het veranderende sportlandschap. De commerciële sportaanbieders blijken in staat om snel in te spelen op het veranderende beweeggedrag (bijv de groeiende behoefte aan flexibel aanbod). Samenwerking met deze sportaanbieders kan leiden tot innovatieve kruisbestuiving en nieuwe, meer flexibele, vormen van aanbod en tot het bereiken van nieuwe doelgroepen.

Focus
Vitale en open sportverenigingen en andere aanbieders van sport en bewegen zijn cruciaal bij het verzilveren van de maatschappelijke kracht van sport en bewegen. Hun eigen kracht wordt gemobiliseerd, waar nodig worden nieuwe initiatieven ondersteund en belemmeringen weggenomen.
Ondernemers in de sport worden sterker betrokken bij het sportakkoord.
Flexibeler vormen van sport- en beweegaanbod worden verkend en ingezet.

Thema 2. Ruimte voor sport en bewegen
De gemeente Aalsmeer beschikt over een breed en divers areaal aan sport- en beweeg-accommodaties. Deze worden onderhouden en beheerd door ESA B.V. en verhuurd aan verenigingen en sport- en beweeginitiatieven. Er liggen kansen om de accommodaties intensiever en efficiënter te benutten. Dit kan gerealiseerd worden door optimalisering van de gebruiksroosters, door gebruik op daluren en door meer samenwerking van gebruikers.
De fysieke leefomgeving heeft positieve effecten op de gezondheid van inwoners: een aantrekkelijke goed ingerichte leefomgeving stimuleert een gezonde leefstijl met voldoende beweging. Wie in een groene omgeving leeft, voelt zich gezonder en bezoekt minder vaak de huisarts. Een gezonde leefomgeving is voor de gemeente Aalsmeer een aandachtspunt in het lokale beleid rondom bijvoorbeeld eenzaamheid, overgewicht, gezondheidsachterstanden en het groeiende aantal zelfstandig wonende ouderen. De Omgevingswet maakt het mogelijk om dat beleid steviger te verankeren, rekening houdend met de samenstelling van kernen en de behoeften van de inwoners.

Focus

Zowel de bestaande sportaccommodaties als de fysieke leefomgeving bieden de komende jaren belangrijke randvoorwaarden voor nieuwe impulsen in het sport- en beweegbeleid in de gemeente.

B. De maatschappelijke waarde van sport en bewegen verzilveren
De gemeente Aalsmeer wil dat sporten en bewegen voor alle inwoners toegankelijk zijn. Een aantal inwoners ervaart mogelijk nog een afstand of een drempel tot de verenigingen/organisaties en de activiteiten die zij bieden. Of haakt af op het moment dat activiteiten niet meer aansluiten bij (fysieke) mogelijkheden of levensfase.
Vanuit het sportakkoord wordt meer geïnvesteerd in het verlagen van drempels naar sport- en beweegdeelname en het innoveren van het aanbod van bestaande verenigingen en aanbieders. Voor kinderen moeten er voldoende mogelijkheden zijn om lekker te bewegen. Ook moeten zij gestimuleerd en begeleid worden om voldoende te bewegen en sporten. Specifieke focus is gericht op een veilige sportomgeving voor iedereen en in elke levensfase. Uiteindelijk doel is dat zoveel mogelijk inwoners profiteren van de positieve effecten van sport en bewegen (het bereik). Tegelijkertijd wordt ingezet op het vergroten van de waarde van sport en bewegen in het dagelijks leven: energie, plezier en (de betekenis).

Thema 3. Inclusie en diversiteit
Iedere inwoner van de gemeente Aalsmeer moet naar eigen wens en behoefte kunnen sporten en bewegen. Er komt extra focus op het meer en gerichter in beweging brengen van mensen die dat nog niet (voldoende) doen; daarbij is speciale aandacht voor kwetsbare inwoners. Dit zijn mensen die een hogere drempel ervaren om fysiek of sociaal in beweging te komen. Het kan hierbij gaan om ouderen met chronische klachten of dementie en om mensen met overgewicht, een fysieke beperking of psychische klachten. Maar ook financiële drempels of een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen sportbeoefening in de weg staan. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor vluchtelingen en arbeidsmigranten.

Om het sportaanbod voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking te vergroten en toegankelijker te maken participeert de gemeente Aalsmeer in het regionaal samenwerkingsverband aangepast sporten Amstel en Meerlanden. Sportaanbieders worden gestimuleerd specifiek aanbod te ontwikkelen of te verkennen hoe sporters met een beperking kunnen deelnemen aan het reguliere aanbod.

In samenwerking met sportverenigingen en maatschappelijke organisaties in preventie, zorg, sociaal domein, onderwijs en cultuur wordt de komende jaren verder geïnvesteerd om drempels naar sport en bewegen weg te nemen. De uitdaging zal zijn om innovatieve matches tot stand te brengen tussen sport, de gemeente en haar maatschappelijke partners. Voorwaarde hiervoor is dat het fundament van het sport- en beweegaanbod goed op orde is.

Focus
Een accent komt te liggen op het in beweging brengen van (kwetsbare) inwoners die dat nog niet (voldoende) doen, omdat zij drempels ervaren naar het reguliere sport- en beweegaanbod. Speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare doelgroepen (chronisch zieken, ouderen, eenzamen, zorgmijders, mensen met een beperking of armoede en vluchtelingen). Verbinding en samenwerking met de maatschappelijke partners in preventie, zorg, sociaal domein, onderwijs en cultuur is een voorwaarde.

Thema 4. Vaardig in bewegen
Ieder kind en iedere jongere heeft recht op de kans om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen – onder de juiste begeleiding – waarbij plezier en ontwikkeling centraal staan. De basis voor een leven lang sporten en bewegen wordt gelegd in je jeugd. Voor het versterken van die basis is samenwerking van verschillende domeinen cruciaal: sport, onderwijs, kinderopvang, de gemeente en meer. Ouders, sporttrainers, buurtsportcoaches en (vak)leerkrachten zijn samen nodig om dreumes, kind en jongeren met plezier aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden.

Focus
Er wordt meer verbinding gelegd tussen sport, onderwijs en kinderopvang. Ingezet wordt op het vergroten van beweeggedrag en sporten als onderdeel van onderwijs en kinderopvang.
Samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen wordt gestimuleerd. Met als doel het onder en na schooltijd aanleren van motorische en sportieve vaardigheden en kennismaking met diverse takken van sport.

Thema 5. Sociaal veilige sport
Het thema Sociaal veilige sport heeft als doel een basis te creëren waar iedereen veilig en met plezier kan sporten en sport beleven. Hiermee wordt het fundament van de sport verstevigd.
Ongewenste situaties zoals discriminatie en grensoverschrijdend gedrag vormen een bedreiging voor sporten met plezier. Door sport in de kern veilig en verantwoord te organiseren, waarbij normen worden gesteld in lijn met de huidige maatschappelijke context, dragen we bij aan een gastvrijer klimaat. Iedereen die sport heeft recht op een sociaal veilige omgeving.

Focus
Een veilig en positief sportklimaat voor iedereen is een basisvoorwaarde voor inclusief sporten en bewegen. Het is voor sporters belangrijk dat er binnen de verenigingen sprake is van een veilig sportklimaat. Een sportieve omgeving waar iedereen zich thuis voelt en op zijn of haar eigen niveau kan sporten en zichzelf kan ontwikkelen.

bron: deze teksten komen uit Sportakkoord 2.0 Aalsmeer

3.2 Brede regeling combinatiefuncties

3.2a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen
Meer inwoners uit Aalsmeer laten deelnemen aan cultuur en/of in beweging krijgen door inzet van de combinatiefuncties bij het cultuurpunt en team Sportservice.

Resultaten 2023
- Kwartiermaken doelgroep Sport. 0-meting en beeld creëren van mogelijkheden voor extra samenwerking. (Waar zitten de haakjes)
- Kwartiermaken doelgroep Cultuur. 0-meting en beeld creëren van mogelijkheden voor extra samenwerking. (Waar zitten de haakjes)

Resultaten 2024-2026
Inzetten op sportregisseurs en cultuurregisseurs in de werkvelden, ondersteuning van sportverenigingen en amateurkunstorganisaties en waar mogelijk extra aandacht voor kwetsbare doelgroepen binnen de sport en cultuur.

3.2b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

- Bredere uitrol opdracht Team Sportservice Aalsmeer met de focus op het op zetten en uitvoering geven aan verenigingsadvisering in Aalsmeer (sport). Verbindingen leggen in het werkveld Sport tussen verschillende organisaties. Bijdrage leveren aan initiatieven in de sport. Extra inzet op de doelgroep senioren en doelgroepen die een steuntje in de rug nodig hebben. Koppeling met de reeds bestaande initiatieven als JOGG, schoolsport, sportakkoord en andere
- Bredere uitrol opdracht Cultuurpunt Aalsmeer met de focus op het op zetten en uitvoering geven aan amateurkunstorganisaties in Aalsmeer (cultuur). Verbindingen leggen in het werkveld Cultuur tussen verschillende organisaties. Bijdrage leveren aan initiatieven in de cultuur. Extra inzet doelgroepen die een steuntje in de rug nodig hebben. Koppeling met de reeds bestaande initiatieven uit de gemeente
- Sport en cultuur inzetten als middel binnen de verschillende beleidsterreinen.

3. II Gezondheid en sociale basis (doelen en resultaten, uitvoering en samenwerking, 3.3 t/m 3.13)

A. Wat wil de gemeente bereiken? (doelen en resultaten)

1. Licht kort toe welke doelen en resultaten worden nagestreefd. Besteed daarbij, voor zover relevant, aandacht aan de doelen en resultaten die in het Hoofdlijnen Sportakkoord II en in het Gezond en Actief Leven Akkoord en de bijbehorende addenda zijn opgenomen.
2. Licht toe op welke wijze preventie en positieve gezondheid nagestreefd worden en op welke wijze gezondheidsverschillen verkleind zullen worden.

3. Verwijs daarbij waar mogelijk naar bestaande lokale (regionale) akkoorden, nota's, beleids- of uitvoeringsplannen.

B. Wat gaat de gemeente daarvoor doen? (uitvoering en samenwerking)

7. Op welke doelgroep(en) wordt (specifiek) ingezet? Waarom?
8. Hoe zijn (worden) deze doelgroepen betrokken bij de planvorming?
9. Denk na over de schaalgrootte (wijk/kern, lokaal, regionaal). Zijn er wijken (kernen) aangewezen waar via deze regeling extra op wordt ingezet? Zo ja, welke wijken en waarom? Zo nee, waarom niet?
10. Welke activiteiten of interventies gaat de gemeente inzetten en waarom? • Hoe is globaal de fasering (wat vindt plaats in de jaren 2024, 2025 c.q. 2026)?
11. Beschrijf met welke partijen en op welke wijze wordt samengewerkt. Maak daarbij een onderscheid tussen lokale en regionale (c.q. provinciale) samenwerkingsverbanden.
12. Benoem, indien passend, de reeds aanwezige netwerkstructuren zoals omschreven in het IZA. Tip: Breng de verschillende coördinatoren voor het Sportakkoord II, GALA, IZA en lokale preventie akkoorden en andere programma's in verbinding met elkaar, bijvoorbeeld in een vast kernteam.

3.3 Terugdringen gezondheidsachterstanden

3.3a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen

- Stimuleren van ouderen om actiever deel te nemen aan het sociale leven en hun fysieke en hun mentale welzijn te bevorderen door middel van een vast en variërend aanbod van sport, beweeg- en spelactiviteiten.
- Mensen met leefstijl gerelateerde klachten en mensen met mentale klachten, voor wie meer bewegen naar verwachting kan bijdragen aan hun (mentale) gezondheid gaan meer bewegen.
- In wijken met gezondheidsachterstanden verbeterd de leefstijl van inwoners.
- Minder ouderen hebben ondergewicht.
- Voorzieningen op het gebied van sport, bewegen, welzijn en maatschappelijke ondersteuning zijn voor inwoners makkelijker te vinden.

Resultaten 2023

- "Bewegen en ontmoeten voor ouderen in Kudelstaart" is opgestart.
- Bewegen op recept is opgestart.
- Verkenning om te komen tot 'één voordeur' voor inwoners waar het gaat om vragen over en activiteiten op het gebied van op het gebied van sport, bewegen, welzijn.
- www.aalsmeeractief.nl is online.

Resultaten 2024-2026

- Bewegen en ontmoeten voor ouderen in Kudelstaart is geëvalueerd en als het succesvol is wordt dit voortgezet.
- Bij positieve evaluatie "Bewegen en ontmoeten voor ouderen in Kudelstaart", onderzoeken we de mogelijkheid om een dergelijke

wijkpunten bewegen en ontmoeten voor ouderen ook in de andere kernen op te starten.
- Uitbreiding Bewegen op recept.
- Voortzetting en uitbereiding www.aalsmeeractief.nl + Overzicht preventieve jeugdhulp is geactualiseerd.
- Er worden wijkgerichte samenwerkingsprojecten opgezet gericht op gezonde leefstijl in wijken met gezondheidsachterstanden.
- Stakeholderbijeenkomst rond ouderen en ondervoeding is uitgevoerd, probleem is verkend en als nodig is een plan van aanpak rond ondervoeding voor ouderen geïmplementeerd.
- Samenwerking van welzijnsorganisatie en sportservice leidt tot 'één voordeur' voor inwoners en de eerstelijnszorg waar het gaat om vragen over en activiteiten op het gebied van op het gebied van welzijn, sport, bewegen en gezondheid (incl. valpreventie).

3.4b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

- Wijkpunten bewegen en ontmoeten voor ouderen

Speciaal voor ouderen starten we een pilot rond het creëren van een laagdrempelige plek in de wijk waar bewegen, spel en ontmoeten voor ouderen samen komen. Wellicht aangevuld met activiteiten rond valpreventie (zie onderdeel valpreventie 3.7). We starten hiervoor met een pilot in Kudelstaart. Bij succes proberen we in meer wijken in Aalsmeer een dergelijke 'ouderen hub' te creëren. Dit punt hangt samen met onderdeel sociale basis (3.10).

- Bewegen op recept

We starten Bewegen op recept. Patiënten die bij eerstelijns zorgverleners (huisartsen, praktijkondersteuners bij de huisarts [POH's], fysiotherapeuten, diëtisten) op spreekuur zijn, kunnen worden doorverwezen naar de BOR-coach. De BOR-coach gaat met de client in gesprek en gaat zo met de client op zoek naar een passende beweegactiviteit en begeleid en motiveert de client in zijn zoektocht naar structureel bewegen. De BOR-coach heeft daartoe goed overzicht in het sport en beweegaanbod en weet waar mensen met minder beweegvaardigheid kunnen aansluiten.

- Wijkgerichte preventieprojecten

Aalsmeer bestaat uit 3 'kernen', Aalsmeer, Kudelstaart en Oosteinde. We zien dat ervaren gezondheid minder goed is in de kern Aalsmeer. Dit heeft waarschijnlijk met name te maken met de gemiddeld hogere leeftijd in dit deel van de gemeente. Binnen de kern Aalsmeer zijn er 3 wijken: Centrum, Hornmeer en Stommeer. Ook tussen deze wijken zijn verschillen qua gezondheid en in Sociaal economische status. We zien uit cijfers dat in de kern Aalsmeer meer mensen dagelijks roken en meer mensen zware drinker zijn en / of overmatig alcohol gebruiken. Ook halen minder mensen de beweegnorm in dit deel van de gemeente. We willen daarom inzetten op een wijkaanpak in een aantal wijken in Aalsmeer. We gaan eerst nadere analyses maken van de verschillende wijken en buurten (wijkscans). Om zo de

prioritaire wijken / buurten te bepalen. Vervolgens willen we in samenwerking met eerstelijnszorg en andere partijen in deze wijk een integrale preventie projecten opzetten en uitvoeren. Thema's worden in samenwerking met de eerstelijnszorgprofessionals, maatschappelijke organisaties (welzijnswerk, GGD, Scholen, sportverenigingen, Jongerenwerk, etc), winkels en bewoners van de wijk opgezet. Voorbeelden zijn project stoppen met roken, projecten over tegen gaan van overmatig alcohol gebruik, week van de positieve gezondheid. Dit onderdeel heeft een link met OKO (zie onderdeel 3.9)

- Ouderen en gezonde voeding

Voor ouderen is voeding een belangrijke motor om vitaal te blijven. Ondervoeding speelt, naast overgewicht, een belangrijke rol in de afnemende zelfstandigheid bij ouderen. Landelijk heeft 7-12% van de zelfstandig thuis wonende ouderen te maken met ondervoeding. Voor Aalsmeer gaan we met partners in het werkveld een verkenning doen rond dit probleem. Hiervoor brengen we relevante stakeholders in beeld, zoals POH-ouderen, thuiszorg, hulp bij huishouding, ouderenadviseurs, een diëtisten en aanbieders van initiatieven die er reeds zijn op het vlak van maaltijden en voeding voor ouderen, zoals verzorgingshuizen en maaltijdbezorgers. Met deze partners gaan we in gesprek over dit onderwerp en onderzoeken we welke knelpunten en kansen er zijn om dit onderwerp op te pakken. Afhankelijk van die inventarisatie bepalen we met partijen welke acties nodig zijn. In de uitwerking van het plan maken we een link met valpreventie en de valanalyse (zie 3.7) en mogelijk nieuw vorm te geven preventieve huisbezoeken (zie 3.10).

- Één voordeur op het gebied van welzijn, sport, bewegen en gezondheid

Welzijnswerk en team sportservice verkennen in samenwerking met de eerstelijnszorg of er mogelijk richting inwoners een gezamenlijk eerste aanspreekpunt kan komen voor vragen over of activiteiten op het gebied van welzijn, sport, bewegen en gezondheid. Dit zou de samenhang in het aanbod kunnen verbeteren en voor inwoners het aanbod beter vindbaar kunnen maken. Ook de eerstelijnszorg is hier voorstander van, zodat zij ook hun patiënten naar een centraal punt kunnen verwijzen, voor bijvoorbeeld welzijn op recept, bewegen op recept, maatschappelijk werk en ouderenadvies. Afhankelijk van de nadere uitwerking kan dit ook een rol spelen bij de toeleiding naar valpreventief aanbod (zie 3.7).

3.4 Kansrijke start

3.4 a Wat wil de gemeente bereiken?

Zoals beschreven in de sociaal domein nota: 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken, 2023-2026' willen wij een gemeente zijn waarin ieder kind veilig, gezond én kansrijk kan opgroeien. We ondersteunen kinderen en hun ouder(s)/verzorger(s) daarin.

De eerste 1000 levensdagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller van fysieke en mentale problemen op latere leeftijd. In Nederland heeft rond de 16% van alle kinderen een valse start bij de geboorte. Daardoor krijgen zij later vaker psychische en fysieke problemen, zoals gedragsproblemen bij complexe thuissituaties, overgewicht en hart- en vaatziekten. Ook komen ze veel vaker in aanraking met jeugdhulp.

Daarom hebben we samen met gemeente Amstelveen sinds juni 2020 met partners rondom de eerste 1000 dagen van een kind een lokale coalitie gevormd.

Deze coalitie Kansrijke Start is gevormd met professionals vanuit de volgende organisaties: Huisartsen coöperatie Amstelland, Participe Amstelland, Gemeente Aalsmeer, Gemeente Amstelveen, Eerstelijns verloskundigen Amsterdam Amstelland, Ziekenhuis Amstelland, GGD Amsterdam, de Kraamvogel, Zorg & Zekerheid, Centrering en Pharos.

Kansrijke start is ook een van de 5 ketenaanpakken die in het kader van de regionale samenwerking rond IZA regionaal wordt uitgewerkt. N.a.v. de uitkomst van dat traject wordt bekeken of er nog aanpassingen of aanvullingen nodig zijn op de activiteiten die nu al vanuit de bestaande coalitie worden uitgevoerd.

Doelen
De coalitie Kansrijke Start streeft door een integrale samenwerking van het medische en sociale domein naar een gezonde zwangerschap voor elke vrouw en de best mogelijke start voor elk kind. Daarbij is extra aandacht voor kinderen in (potentieel) kwetsbare situaties en voor (aanstaande) ouders die extra steun kunnen gebruiken.

Resultaten 2023
De coalitie heeft via het projectplan 'Kansrijke start Aalsmeer - Amstelveen, 2021-2023' gewerkt aan vier urgente thema`s. De thema`s staan hieronder vermeld met enkele resultaten in 2023.

1. (Conflict)scheidingen;
   Vb. van resultaat: communicatie uitingen over (conflict)scheidingen, thema middag, etc.
2. Vroegsignalering;
   Vb. van resultaat: alle coalitiepartners werken met de regionale verwijsindex voor Risicojongeren, Centering Pregnancy is opgestart in diverse wijken en er worden voorlichtingsavonden gegeven over borstvoeding.
3. Schaarste (armoede/minima);
   Vb. van resultaat: Er is een sociale kaart gemaakt voor inwoners met een 'kleinere beurs'; al het aanbod voor (aanstaande) ouders staat hierin.

4. Ontmoeten.
   Vb. van resultaat: Vrouwen die er tijdens hun zwangerschap even niet uitkomen, kunnen ondersteuning krijgen van vrijwilligers vanuit Home-Start Humanitas. Zij bieden een luisterend oor en trekken een poosje met zwangere/ouders op. Daarnaast geeft Stevig Ouderschap gezinnen met een minder makkelijke start een steuntje in de rug.

Resultaten 2024-2026

1. Projectplan 'Kansrijke start Aalsmeer - Amstelveen, 2024-2026'
   N.B. De coalitie kansrijke start heeft aangegeven in de jaren 2024-2026 aan de slag te willen met de onderstaande vier thema`s: 1.) Huisvesting, 2.) (Energie)armoede, 3.) Tienermoeders en 4.) Opvoedingsondersteuning aan ouders herijken.
2. De huidige subsidies (Centering Pregnancy en Borstvoedingsvoorlichting) voortzetten.
3. 3x per jaar de coalitie kansrijke start bijeenbrengen om een integrale samenwerking van het medische en sociale domein te bevorderen.
4. De regionale situatie m.b.t. de ketenaanpakken Kansrijke Start wordt in kaart gebracht. De projectleider gaat met de verschillende partners in gesprek over huidige en gewenste situatie. Ook om te kijken hoe zich dit verhoudt tot de landelijke nieuwe richtlijnen en welke ketenafspraken er regionaal kunnen worden gemaakt en waar het vooral lokale inzet en variatie betreft.

3.5 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Zie bovenstaand

3.5 Mentale gezondheid

3.5 a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen

Volwassenen

Op regionaal niveau werken we voor volwassenen met mentale gezondheidsproblemen aan de ambities uit het Integraal Zorgakkoord met betrekking tot het verstreken van de samenwerking in de driehoek sociaal domein – eerstelijn – GGZ. Deze samenwerking vindt plaats binnen de regionale samenwerking zorg en welzijn samen met onze ketenpartners in zorg en welzijn en de zorgverzekeraar. Hiervoor is in september een regionale thematafel Mentale gezondheid opgezet.

De toegankelijkheid van zorg staat onder druk. Dit vraagt om een fundamenteel andere inrichting van het zorglandschap en de een betere verbinding tussen het zorgdomein en andere levensdomeinen. Zodat specialistische zorg voor inwoners van Amstelland die dit echt nodig hebben toegankelijk blijft. Preventie en normalisering zijn daarbij belangrijke thema's. Het IZA biedt kansen om het

mentaal gezondheidsbeleid in Amstelland te versterken. Het thematafel mentale gezondheid richt zich voornamelijk twee centrale ambities:

1. Het realiseren van mentale gezondheidscentra.
2. Het realiseren van laagdrempelige inlooppunten voor mensen met mentale problemen.

De werkgroep wordt hierbij begeleid door een extern adviesbureau. De eerste contouren zullen worden opgenomen in het regioplan.

Gezien bovenstaande ontwikkelingen voor volwassenen op lokaal en regionaal niveau richten we ons binnen dit plan van aanpak voor wat betreft mentale gezondheid voornamelijk op de jeugd.

Jeugd (12 tot 18 jaar)

Sinds 2017 is er een dalende trend wat betreft de mentale gezondheid bij jongeren. Uit het onderzoeksrapport van het RIVM (2023) komt naar voren dat 33% van de jongeren landelijk last heeft van mentale klachten. Resultaten uit een onderzoek van de GGD (2021) laten zien dat een kwart van de jongeren in Aalsmeer niet gelukkig zijn. Landelijk ervaren met name jonge meiden mentale problemen, waarbij de levenstevredenheid is gezakt (Trimbos, 2022). In Aalsmeer herkennen de betrokken professionals dit. Nog nooit eerder is de levensverwachting bij meisjes zo laag geweest.

Er zijn verschillende verklaringen te geven voor uitdagingen en zelfs de daling van de ervaren mentale gezondheid. Binnen de gemeente Aalsmeer willen we met name focussen op de volgende onderwerpen. Mogelijk worden deze later nog aangevuld of aangescherpt.

- **Prestatiedruk:** landelijk geeft 47% van de jongeren aan dat ze stress ervaren in het dagelijkse leven (RIVM, 2023). Hier lijkt het dat de ervaren stress door meiden groter is dan jongens.
  Met name de combinatie van school en vrije tijd geeft jongeren deze negatieve gevoelens. Daarnaast vergelijken jongeren zichzelf met anderen en stellen ze hierdoor hoge eisen aan zichzelf. Dit is mede door het (problematische) gebruik van sociale media (word later toegelicht).
- **Perspectieven samenleving:** mede door de woning-, klimaat- en vluchtelingencrisis, polarisatie in de samenleving en stijgende kosten voor levensonderhoud twijfelen jongeren over hun toekomstperspectief.
- **Eenzaamheid:** tijdens de covid-pandemie was er met name veel sprake van eenzaamheid bij jongeren. Dit verbeterde na de lockdowns, echter niet alle jongeren ervaren dat ze weerbaar genoeg zijn om de uitdagingen het hoofd te bieden. Jongeren kunnen zich eenzaam voelen door verschillende factoren: door het hebben van weinig (waardevolle) sociale contacten, het moeite hebben met het maken van sociale contacten, het niet hebben van een fijne thuissituatie, etc. In Aalsmeer (2021) kwam naar voren dat ongeveer een derde van de jongeren zich eenzaam voelde. Meiden voelden zich vaker eenzamer dan jongens (43% tegenover 21%).
- **Sociale media:** jongeren gebruiken steeds meer sociale media, met name TikTok is razend populair. Hierdoor worden de andere factoren ook

versterkt: zoals (negatieve) ontwikkelingen in de samenleving, prestatiedruk, eenzaamheid. De verwachting is dat de stijging de komende jaren gaat voortzetten.

Resultaten 2023

In 2023 wordt de analyse van de problemen en oplossingsrichtingen doorgezet. Er wordt ook gekeken naar of huidige initiatieven moeten worden uitgebreid of dat er echt andere dingen nodig zijn. Ketenpartners worden benaderd en samen met hen wordt concreet in kaart gebracht wat er precies aan de hand is en wat hiervoor ingezet kan worden.

Resultaten 2024-2026

De analyse van 2023 wordt vertaald naar concrete plannen voor de komende jaren. Als gemeente hebben we drie ambities voor de jaren 2024-2026:

- Het duidelijk in beeld brengen van de mentale problemen van jongeren op lokaal en regionaal niveau, met name bij jonge meiden;
- Samenwerken met ketenpartners om een integrale aanpak op te stellen, waarbij werkzame factoren geïntegreerd worden;
- Het inzetten van (preventieve) aanpakken/interventies ter verbetering van het mentale welzijn van jongeren, met name bij meiden.
- Het creëren van een lerende cyclus met jongeren en betrokken partners waardoor ook nieuwe uitdagingen gesignaleerd en opgepakt worden.

3.5 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Om de mentale klachten van jongeren tegen te gaan, pakt de gemeente Aalsmeer onder andere de bovenstaande onderwerpen op (prestatiedruk, perspectieven samenleving, eenzaamheid en sociale media). Om dit te laten slagen gaat de gemeente de samenwerking versterken met verschillende ketenpartners, op lokaal en regionaal niveau. Mede de samenwerking tussen onderwijs en jeugd gaan we versterken, waarbij er preventief ingezet wordt en mentale problemen bij jongeren (met name jonge meiden) tijdig herkend worden, zodat inzet van duurdere/gespecialiseerde vormen van jeugdhulp voorkomen wordt.

3.6 Overgewicht en obesitas

3.6 a Wat wil de gemeente bereiken?

De gemeente Aalsmeer stimuleert en bevordert een gezonde leefstijl onder alle leeftijden. Gemeente Aalsmeer heeft sinds 2015 het programma JOGG-Aalsmeer draaien. Onder de JOGG-paraplu werken publieke en private partijen, zoals scholen sportclubs, kinderopvangorganisaties, fysiotherapeuten, huisartsen en supermarkten samen volgens de JOGG-aanpak. Die samenwerking leidt tot betere sport-, beweeg- en speelfaciliteiten en voor meer aandacht voor voeding en beweging. Gemeente Aalsmeer wil bereiken dat gezond eten en drinken, dagelijks bewegen en sporten de gewoonste zaak van de wereld wordt in Aalsmeer.

De JOGG-aanpak bestaat uit 3 fases. De eerste (2015-2017) en tweede (2018-2020) fase waren gericht op het opbouwen van een netwerk en naamsbekendheid, het vinden van samenwerkingspartners en de eerste stappen naar een gezondere omgeving met partijen in de gemeente. De laatste fase (2021-2023) staat in het teken van borging.

In deze 3de en laatste fases wordt gewerkt aan de thema`s:
- bewegen,
- gezonde voeding en (water) drinken,
- gezonde werkvloer,
- slapen,
- kind naar gezond gewicht en
- overige processen.

De JOGG-regisseur heeft een uitvoeringsplan gemaakt, waarin per thema diverse activiteiten en interventies gepleegd worden.

Binnen het thema 'kind naar gezond' gewicht wordt in gemeente Aalsmeer sinds 2021 gewerkt aan de pilot 'Kind naar gezond(er) gewicht' (looptijd 2021-2023).

In de pilot worden 20 jeugdigen/gezinnen t.a.v. overgewicht begeleid door een centrale zorgverlener overgewicht. Deze centrale zorgverlener overgewicht (werkzaam vanuit de GGD/JGZ, en dus medische kennis) zal bij deze gezinnen ca. 3 (= regulieren uren binnen basistakenpakket) + 7 (éxtra o.a. begeleiden en het bieden van nazorg) = 10 uur per jaar vanuit een positieve, gelijkwaardige insteek bij ouders - die meestal in een complexe situatie zitten - overgewicht bespreekbaar maken. De centrale zorgverleners hebben tijd om samen met het gezin een actieplan te bespreken. Zij coördineren het contact met de eventueel betrokkenen professional(s) en zorgen voor contact met het gezin totdat de doelen bereikt zijn.

Doelen
- Meer kinderen blijven op een gezond gewicht.
- Kinderen met overgewicht krijgen effectieve begeleiding.
- Volwassenen met overgewicht krijgen effectieve begeleiding.

Resultaten 2023
- Vanuit de pilot 'Kind naar gezond(er) gewicht' (looptijd 2021-2023) worden tenminste 20 Aalsmeerse kinderen/ gezinnen ondersteund door een centrale zorgverlener.
- De lokale pilot 'kind naar gezond(er) gewicht wordt regionaal uitgerold/ uitgewerkt (indien regionale partners dit wenselijk achten). In afstemming met partners van de regionale samenwerking rond IZA is de ketenaanpak kinderen met overgewicht voor de regio uitgewerkt.
- In afstemming met partners van de regionale samenwerking rond IZA is de ketenaanpak volwassenen met overgewicht voor de regio uitgewerkt.

Resultaten 2024-2026
- Voortzetten succesvolle onderdelen JOGG-Aalsmeer in de preventie aanpak jongeren.

- Vanuit de lokale pilot 'Kind naar gezond(er) gewicht' (looptijd 2021-2023) worden de kinderen/ gezinnen die dat nog nodig hebben ondersteund door een centrale zorgverlener.
- Implementatie van de verder te ontwikkelen (regionale) ketenaanpak kinderen met overgewicht.
- Ketenaanpak overgewicht voor volwassenen wordt geïmplementeerd.
- Uitbereiding aanbod en gebruik GLI voor volwassenen.
- Toeleiding naar regulier beweegaanbod vanuit GLI via beweegcoach/ bewegen op recept.

3.6.b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Voor jeugdigen had Aalsmeer de afgelopen jaren het integrale programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG – in Aalsmeer was dit een pilotproject), voor een gezondere leefstijl onder kinderen en jongeren. We hebben gemerkt dat een deel van de acties uit dit programma positief effect heeft op de leefstijl van kinderen en jongeren. Wat goed werkt behouden we en brengen we onder in onze preventieve aanpak voor jeugdigen.

Tevens wordt de ketenaanpak kinderen met overgewicht, regionaal uitgewerkt als onderdeel van de regionale samenwerking i.h.k.v. IZA, in afstemming tussen GGD (waaronder JGZ 0-18), eerstelijnszorg ziekenhuis, gemeenten en zorgverzekeraar. Met de uitkomsten hiervan herijken we de bestaande inzet in Aalsmeer, met onze lokale partners en vullen deze aan. We zorgen voor een keten die o.a. bestaat uit signaleren, centrale zorgverlener en een gecombineerde leefstijlinterventie voor kinderen.

Volwassenen.

In Aalsmeer wordt voor volwassenen de gecombineerde leefstijlinterventie uitgevoerd binnen een fysiotherapiepraktijk.

Ook de ketenaanpak volwassenen met overgewicht / GLI, wordt momenteel regionaal uitgewerkt als onderdeel van de regionale samenwerking IZA, in afstemming tussen eerstelijnszorg, ziekenhuis, gemeenten en zorgverzekeraar. Met de uitkomsten hiervan herijken we de bestaande inzet in Aalsmeer, met onze lokale partners en vullen deze aan. We zorgen voor een keten, waarbij vanuit gemeente o.a. invulling wordt gegeven aan de toeleiding naar passend beweegaanbod (bewegen op recept) van deelnemers aan de gecombineerde leefstijlinterventie. Op lokaal niveau worden hierbij in ieder geval huisartsen, fysiotherapeuten, diëtisten en Sportservice betrokken.

3.7 Valpreventie

3.7 a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen
- Minder ouderen hebben valongelukken.

- Ouderen met valrisico worden tijdig gesignaleerd en krijgen tijdig een valpreventieve interventie aangeboden en worden toegeleid naar passend beweegaanbod.
- Er is voldoende geschikt beweegaanbod voor ouderen

Resultaten 2023
- De regionale afspraken over de ketenaanpak valpreventie zijn uitgewerkt in samenwerking met eerstelijnszorg (o.a. fysiotherapie en huisartsen), welzijnswerk, ziekenhuis, thuiszorgaanbieders en het sport bedrijf.

Resultaten 2024-2026
- De ketenafspraken rond valpreventie voor de regio zijn in samenwerking met lokale partijen voor onze gemeente vertaald in lokale invulling.
- De nieuwe onderdelen van de ketenaanpak in Aalsmeer worden geïmplementeerd. O.a. de valanalyse, extra valpreventieve cursussen, voorlichting, bijscholing en extra beweegaanbod voor ouderen (zie ook 3.3).
- Er is meer en goed vindbaar beweegaanbod in de gemeente wat aansluit bij de wensen en mogelijkheden van onze oudere inwoners.

3.7 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Voor oudere inwoners geven we op dit moment al via fysiotherapiepraktijken valpreventie cursussen, die goed worden bezocht. Als onderdeel van de regionale samenwerking i.h.k.v. IZA, wordt in afstemming tussen zorg, welzijn, gemeenten en zorgverzekeraar een ketenaanpak voor valpreventie uitgewerkt. Met de uitkomsten hiervan herijken we samen met onze lokale partners de bestaande lokale inzet en vullen deze aan. We zorgen voor een keten die o.a. bestaat uit brede inzet van valrisico test, valanalyse, valpreventief aanbod, voorlichting en (toeleiding naar) passend aanbod voor bewegen voor ouderen.

Zie voor de acties gericht op het creëren van meer beweegaanbod voor ouderen de onderdelen 3.1., 3.2. en 3.3.

Tijdens de valpreventieve cursussen wordt voorlichting gegeven over het Aalsmeerse beweegaanbod voor ouderen en voor ouderen die daar behoefte aan hebben kan de Bewegen op recept coach ouderen adviseren over welk aanbod bij hun wensen en mogelijkheden past (zie ook onderdeel Bewegen op recept bij 3.3).

3.8 Leefomgeving

3.8 a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen

Impact op de leefomgeving begint met een goede verbinding tussen wijken, gemeente en instellingen. De nieuwe functie van wijkregisseur (zie 3.10) vormt hierin een belangrijke schakel.

Bij nieuwe wijkontwikkelingen en herontwikkelingen kijken we vanuit gezondheidsperspectief mee met het fysieke domein. We kijken daarbij o.a. naar

beweegvriendelijkheid (plekken voor spelen en sporten in de openbare ruimte, goede fiets en wandelverbindingen), toegankelijkheid ook voor ouderen en mensen die slecht ter been zijn, groene inrichting en ruimte voor ontmoeten in de buitenruimte. Binnen de mogelijkheden die de gemeente daarvoor heeft, proberen we te faciliteren dat er in de gemeente voldoende geschikte huisvestingsruimte voor eerstelijnszorg en andere voorzieningen blijft.

Een belangrijke factor in de leefomgeving in Aalsmeer is de nabijheid van Schiphol. Dit veroorzaakt veel geluidshinder voor inwoners wat leidt tot stress en slapeloosheid en het is slecht voor de luchtkwaliteit. Het is echter een factor waar we als gemeente weinig invloed op hebben. De wijk Stommeer ligt direct onder de vliegroute van de Aalsmeerbaan. De geluidsoverlast van het vliegverkeer heeft een grote impact op bewoners van Stommeer. Voor deze wijk wordt nu een wijkaanpak opzet om deze negatieve invloed van vlieghinder zo veel mogelijk te compenseren. In de Wijkaanpak Stommeer zijn concrete acties en voorstellen opgenomen die bijdrage aan een gezonde leefomgeving. Dit zijn voorstellen op het gebied van vergroening, verbeteringen in en openbare ruimte en op het gebied van verduurzaming.

Resultaten 2023 en 2024-2026

- Gezondheidsaspecten worden meegewogen in ruimtelijke plannen.
- Op plekken waar kansen liggen en er behoefte aan is investeren we in openbare speel- en beweegplekken. Bij voorbeeld: naar aanleiding van een bewonersbijeenkomst in juli 2023 is het initiatief genomen om de speeltuin nabij de Bernhardstraat op te knappen; zodat jeugdigen/ buurtbewoners weer veilig kunnen spelen/ elkaar kunnen ontmoeten. Met middelen uit de Brede Spuk Gala worden 'ballenvangers' geplaatst.
- De plannen voor de wijkaanpak Stommeer zijn klaar en er is gestart met uitvoering.

3.8 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Zie voorgaand

3.9 OKO en vroegsignalering alcoholproblematiek

3.9 a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen

Zoals beschreven in de sociaal domein nota: 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken, 2023-2026' is een van de ambities dat onze inwoners fit en gezond blijven. We ambiëren een gezonde basis voor iedereen. We streven ernaar dat kinderen kunnen Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Zo blijven we inzetten op gerichte preventie op het gebied van (stoppen met) roken, alcohol, drugs, gameverslaving en overgewicht. Dit laten we uitvoeren door samenwerkende organisaties waaronder GGD, Brijder Verslavingszorg, gro-up Buurtwerk en de eerstelijnszorg.

Vanuit GALA willen we hier extra impulsen aan geven. We zien dat met name Alcoholgebruik in Aalsmeer hoger ligt dan gemiddeld in Nederland. Uit een verkennende sessie met verschillende organisaties uit Aalsmeer (o.a. VO

scholen, huisartsen, Brijder, Jongerenwerk, GGD), is naar voren gekomen dat Aalsmeer een 'drank -cultuur' kent. Bij elk feest of gelegenheid hoort drank. Ook is daaruit naar voren gekomen dat ouders een hele tolerante houding hebben t.a.v. het drank gebruik van hun kinderen onder de 18. Met Brijder maken we afspraken over hun extra inzet op dit vlak.

Resultaten 2023 en 2024-2026

1. Extra inzet/versterking op de landelijke boodschap van de campagnes 'Zien Drinken Doet Drinken' (ZDDD) en 'IkPas' in Amstelveen en Aalsmeer.
2. Projectplan 'OKO en vroegsignalering alcoholproblematiek Amstelveen en Aalsmeer, 2024-2026'

3.9 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Zie bovenstaand

3.10 Versterken Sociale Basis

3.10 a Wat wil de gemeente bereiken?

Aalsmeer wil een gemeente zijn waar inwoners zich thuis voelen, binnen hun eigen mogelijkheden mee kunnen doen en kansen krijgen. Hiervoor is een goede sociale basis nodig: inwoners voelen zich betrokken bij elkaar en hun leefomgeving, en gaan onderling sociale verbanden aan. Ze zetten zich in voor zichzelf, voor elkaar, voor de buurt (en breder). Anders kunnen eenzaamheid, isolement en depressie snel optreden bij degenen die niet in staat zijn om op anderen af te stappen en mee te doen aan de samenleving.

Samen met al onze partners werken we aan 'preventief welzijnswerk': met veel inwoners gaat het goed en dit willen we graag zo houden. Inwoners die klachten krijgen, willen we snel in beeld krijgen, om te voorkomen dat er een crisis ontstaat. Vanuit het welzijnswerk hebben het algemeen maatschappelijk werk, het ouderenadvies en het wijkwelzijnswerk hierin een belangrijke rol.

Doelen

- Mensen voelen zich verbonden met hun wijk en elkaar
- Mensen helpen elkaar
- Iedereen in Aalsmeer kan meedoen aan de samenleving
- Ouderen kunnen langer zelfstandig thuis wonen

Resultaten 2023

Er bestaan talrijke initiatieven in de Aalsmeerse wijken en er zijn veel kleine ontmoetingslocaties aanwezig voor de eigen buurt. Denk hierbij aan de Lief en leedstraten of de koffie ochtenden in de buurthuizen. Over het algemeen ervaren onze inwoners dat het voorzieningenniveau in Aalsmeer breed is; er zijn veel organisaties en activiteiten met aanbod voor diverse doelgroepen.

Samenwerking tussen professionals verloopt over het algemeen goed; partijen weten elkaar meestal goed te vinden. Professionals blijven ook vaak voor lange periodes aan een organisatie verbonden wat de samenwerking ten goede komt.

Een belangrijke basis voor sociale samenhang betreft een goede verbinding tussen wijken, gemeente en instellingen. Om deze verbinding te versterken wordt in 2023 gestart met een pilot voor de functie van wijkregisseur.

Resultaten 2024-2026

Wijkregisseur

De functie van de wijkregisseur in de wijk wordt verder vormgegeven en uitgebreid, afhankelijk van de bevindingen uit de pilot. De wijkregisseur kan een belangrijke schakel vormen in het netwerk tussen bewoners en de gemeente; in zowel het fysieke als sociale domein.

Uitvoeringsplan ontmoeten
Hoe we als gemeente omgaan met het stimuleren van ontmoetingen, wordt beschreven in het uitvoeringsplan ontmoeten dat in 2024 opgeleverd wordt. Hier worden concrete acties uit geformuleerd, welke uitgevoerd zullen worden in het kader van GALA.

Diversiteit- en inclusieagenda

Ook wordt er gewerkt aan een diversiteit- en inclusieagenda. Aalsmeer wordt steeds diverser wat impact heeft op de sociale samenhang. We willen dat iedere inwoner zichzelf kan zijn en mee kan doen. We willen dat inwoners – nieuw en oud – zich thuis voelen in Aalsmeer, en meer specifiek in hun wijk en straat. Dit moeten we sámen doen: gemeente, maatschappelijke partners, inwoners en andere partijen in de wijk. De ambitie is om vooral in te zetten op kleinschalige acties in wijken waar in dit het meest nodig is.

Vitaal ouder worden
In Aalsmeer wordt in samenwerking met betrokken partijen zoals zorgkantoor, VVT organisaties, woningbouw, welzijn, en eerstelijnszorg een Woon-zorg-welzijnsvisie Aalsmeer opgesteld, met bijbehorend uitvoeringsplan. Onderdelen van deze visie/uitvoeringsplan worden in het kader van GALA uitgerold.
We kijken o.a. naar de rol die verpleeghuizen kunnen hebben bij ontmoeten en maaltijden voor zelfstandig thuiswonenden ouderen in de omliggende buurten.

3.10 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

- We stimuleren vrijwilligerswerk, want dit houdt mensen sociaal actief en metaal gezond
- Er wordt intensief samengewerkt met betrokken partijen zoals zorgkantoor, VVT organisaties, woningbouw, welzijn en eerstelijnszorg om vitaal ouder worden te ondersteunen
- Ook onderzoeken we de behoefte aan, en juiste vorm van, de inzet van preventieve huisbezoeken aan oudere inwoners in Aalsmeer. Deze kunnen o.a. gaan over voorbereiden op oude dag, woonsituatie, zingeving, eenzaamheid, valpreventie, (onder)voeding.

3.11 Mantelzorg

3.11 a Wat wil de gemeente bereiken?
Doelen

De gemeente heeft als doel en als wmo-verantwoordelijkheid om de mantelzorger te ontlasten. De gemeente heeft een aanbod van ondersteuning en respijtzorg, en zet zich in voor versterking van het voor-veld (dit raakt aan de sociale basis). Dit betreft alle voorzieningen binnen de gemeente waar men zonder indicatie van gebruik kan maken. De wens leeft om de inwoners (nog) beter te bereiken met het aanbod en de mogelijkheden. Met als gemeenschappelijk doel om de toeleiding naar mantelzorgondersteuning te verbeteren.

Resultaten 2023

- individuele ondersteuning, trainingen, ondersteuning bij praktische zaken, bemiddelen naar passende zorg en organiseren bijeenkomsten voor mantelzorgers (lotgenotencontacten).
- Steunpunt Mantelzorg en Meer heeft een nieuwe website en een regionale doorzoekbare 'respijtwijzer'.

Resultaten 2024-2026

- Uitvoeringsplan Mantelzorg
- Mantelzorgaanpak en aanbod is bekend en gedeeld met de verschillende partners in Aalsmeer

3.11 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

- We verkennen de behoefte aan een ander type van inzet m.b.t. tot mantelzorgondersteuning en maken een uitvoeringsplan. We steken ons licht op bij gemeenten in Nederland die op een andere wijze mantelzorgondersteuning bieden en doen aanvullend kort behoefte onderzoek onder mantelzorgers en/of bij professionals die veel met mantelzorgers te maken hebben (huisartsen, (vrijwilliger) ouderenadviseurs en het Steunpunt mantelzorg.
- Samen met het steunpunt, andere partners en zo mogelijk directe input van mantelzorgers komen we tot een herijkt mantelzorgbeleid dat beter past bij wat mantelzorgers nu nodig hebben.
- We hebben extra aandacht voor behoefte van mantelzorgers van dementerenden en kijken we ook naar respijtzorg. Via het regionale overleg met gemeente en zorgkantoor agenderen we een passend regionaal respijtzorgaanbod.
- Naast de ondersteuning door beroepskrachten zijn er maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties die veel kunnen betekenen. De gemeente zet zich in om informele ondersteuning te verbinden en versterken.

3.12 Eén tegen eenzaamheid

3.12 a Wat wil de gemeente bereiken?

De gemeente Aalsmeer heeft een convenant ondertekend van het landelijk actieprogramma Eén tegen eenzaamheid van het ministerie van VWS.

Hiermee onderstreept het bestuur om actief én gezamenlijk de trend van eenzaamheid te doorbreken. Er is in 2022 lokaal eenzaamheidsbeleid vastgesteld. Er is toen gebruik gemaakt van ervaringskennis die binnen de gemeente hun verhaal wilden delen. En als doel gesteld om bewustwording en kennis bij vrijwilligers te bevorderen over eenzaamheid.

Doelen

- Bewustwording over eenzaamheid vergroten

Resultaten 2023

Voor bewustwording en kennis bij vrijwilligers is een training ggz in de wijk bouwstenen training ontwikkeld. We onderzoeken of dit in 2024 ook een interventie is die we willen voortzetten.

Resultaten 2024-2026

We ontwikkelen een werkgroep à la een lokale coalitie tegen eenzaamheid (o.a. welzijnsorganisatie, huisartsen, mantelzorgsteunpunt) aan het gezamenlijk vormgeven van de week tegen de eenzaamheid om meer aandacht en bewustzijn te generen voor het thema eenzaamheid.

3.12 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Zie bovenstaand.

3.13 Welzijn op recept

Regelmatig komen mensen bij de huisarts waarbij sociaal maatschappelijke, psychosociale, of psychosomatische problemen spelen en wellicht onderliggend zijn aan de ervaren medische klachten zoals eenzaamheid en gebrek aan zingeving. Een verwijzing naar het welzijnsdomein kan bijdragen aan het verbeteren van hun kwaliteit van leven en het voorkomen van onnodige zorg. Daarom werken we aan sterkere samenwerking tussen eerstelijnszorg en welzijn.

3.13 a Wat wil de gemeente bereiken?

Doelen

- inwoners die bij de huisarts komen met klachten, waarbij verbetering van zingeving, sociaalcontact en / of daginvulling zou kunnen bij dragen aan herstel van kwaliteit van leven, worden doorverwezen naar welzijn en vinden via hen een activiteit die bij hen past.
- verbeterde samenwerking tussen huisarts en welzijnswerkers
- Meer verwijzingen WOR vanuit de huisarts
- Voldoende capaciteit (tijd en kennis) bij welzijnswerkers om WOR uit te voeren.

Resultaten 2023

- Opschalen capaciteit welzijn, zowel in tijd als in kennis
- Uitwerken regionale keten / ondersteuning

Resultaten 2024-2026

- Structurele implementatie en geleidelijke opschaling van WOR
- Blijvend werken aan evaluatie en versterking van de samenwerking WOR

3.13 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

In samenwerking tussen huisartsen en welzijn is 'Welzijn op recept'de afgelopen jaren opgestart. Het aantal verwijzingen is nog beperkt. De aankomende jaren willen we welzijn op recept versterken.

De implementatie van Welzijn op recept, wordt regionaal ondersteund als onderdeel van de regionale samenwerking IZA, in afstemming tussen, eerstelijnszorg, welzijn, gemeenten en zorgverzekeraar. Regionaal worden knelpunten in de aanpak welzijn op recept in kaart gebracht en worden hiervoor oplossingen gemaakt. Zo is o.a. de verwijsroute helderder geworden, wordt een digitale koppeling gebouwd tussen zorgdomein (huisartsensysteem) en de cliëntendossiers van welzijnsorganisatie Participe, zodat direct kan worden verwezen, werken we aan communicatie materialen en verzorgen we training en opleiding voor betrokkenen. Vanuit de SPUK GALA willen we de lokale samenwerking rond Welzijn op recept faciliteren en welzijnsorganisatie Participe uitrusten met voldoende uren om het toegenomen aantal verwijzingen te kunnen behandelen en te zorgen voor een goed overzicht van initiatieven, clubjes, activiteiten waar zij het welzijn op recept cliënten naar kunnen toeleiden.

4. Ondersteunende onderdelen: Versterking kennis- en adviesfunctie GGD en Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

• Licht toe op welke manier invulling wordt gegeven aan versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD.

• Licht toe op welke manier invulling wordt gegeven aan coördinatie van de regionale aanpak preventie.

3.14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD

3.14 a Wat wil de gemeente bereiken?
Doelen
Zie 3.14B

Resultaten 2023
Zie 3.14B

Resultaten 2024-2026
Zie 3.14B

3.14 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

De GGD Amsterdam-Amstelland voert in Amstelveen veel taken uit op het gebied van de Wet Publieke gezondheid, zoals jeugdgezondheidszorg 0-18, infectieziekte bestrijding, milieu gezondheidskunde, gezondheidsmonitoring en gezondheidsbevordering. Ook heeft de GGD reeds een adviserende rol richting gezondheidsbeleid en wordt de afdeling leefomgeving betrokken bij opstellen van de visie op de gezonde leefomgeving en de omgevingsvisie. De GGD is tevens betrokken bij de regionale samenwerking zorg en welzijn i.h.k.v. IZA en nemen zitting in de regionale werkgroep preventie. We zijn met de GGD in gesprek over welke aanvullende rol zij hierin kunnen spelen.

De GGD Amsterdam Amstelland heeft reeds veel ervaring en kennis opgedaan in het onderzoeken, opzetten, coördineren en evalueren van ketenaanpakken en programma's. Deze ervaring en kennis is veelal opgedaan in de stad Amsterdam. In de komende jaren zet de gemeente Amstelveen erop in om de kennis, expertise en regiefunctie van de GGD steviger in te zetten in Amstelveen. We betrekken de GGD vroegtijdig bij werkgroepen en geven hun een centrale positie als adviseur of regisseur in de ketenaanpakken. Wanneer het past, proberen wij een inhoudelijk specialist vanuit de GGD als adviseur op een thema aan te trekken.

3.15 Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

3.15 a Wat wil de gemeente bereiken?

Onze gemeente neemt deel aan de regionale samenwerking Zorg en Welzijn Amstelland, samen met Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De gemeente Amstelveen is mandaatgemeente namens onze regio. In Amstelland werken we sinds 2019 aan een regionale samenwerking met Zorg en Zekerheid (zorgkantoorhouder en preferente zorgverzekeraar in onze regio) en zorg- en welzijnsaanbieders. Deze samenwerking gaat over de thema's GGZ, ouderen en preventie. In het kader van het IZA en GALA hebben we deze samenwerking verder uitgebouwd.
Gemeente Amstelveen is namens de regio trekker voor het onderwerp preventie. Voor preventie is een thematafel ingericht. De gemeente Aalsmeer sluit aan bij deze werkgroep. Er is een concept plan voor Preventie Amstelland opgesteld en dat plan wordt ingevoegd in het IZA regioplan. De thematafel preventie heeft de volgende regionale opgaven voor preventie gedefinieerd:

- Welzijn op recept.
- Volwassenen met overgewicht (incl. de gecombineerde leefstijlinterventie).
- Valpreventie.
- Kinderen met overgewicht.
- Kansrijke Start.
- Mentale gezondheid jongeren en jongvolwassenen.
- Preventie roken en vapen en stoppen met roken / vapen.

In de thematafel preventie brengen we per opgave in kaart welke organisaties betrokken zijn en wie vanuit de betrokken organisaties inhoudelijk mee kunnen denken. Voor deze opgaven wordt o.a. geïnventariseerd: wat gebeurt er al op

het onderwerp in de verschillende gemeenten, welke partners zijn betrokken, wat gaat er goed, waar liggen knelpunten, oplossingen en kansen. Ook worden landelijke kaders en richtlijnen bekeken. Vervolgens wordt een regionaal uitvoeringsplan gemaakt. Daarin zijn met betrokkenen afgestemde werkwijze en afspraken over toekomstig gewenste uitvoering opgesteld, passend binnen de landelijke richtlijnen. Hierin worden ook afspraken gemaakt over welk onderdeel van de keten regionaal gelijk kan worden getrokken en regionaal kan worden georganiseerd, welk stuk van de keten onder uitvoering van de individuele gemeenten valt en hoe we daarin tussen gemeenten kunnen samenwerken, afstemmen en leren van elkaar. Dit regionale traject en de lokale SPUK GALA hebben sterke verbinding met elkaar. De lokale uitvoering die vanuit dit SPUK GALA plan wordt opgezet en de regionale ketenafspraken moeten goed met elkaar in lijn worden zijn.

3.15 a Wat wil de gemeente bereiken?
Doelen
- Goede regionale samenwerking rond preventie in het kader van IZA.

Resultaten 2023
- Preventieplan voor de regio is onderdeel van het regioplan IZA

Resultaten 2024-2026
- Uitvoering van het regioplan IZA.

1.15 b Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Zie inleidende tekst.

5. Hoe wordt de voortgang bewaakt?

Licht toe hoe de voortgang van de uitvoering van het plan van aanpak wordt bijgehouden en hoe de bijsturing wordt georganiseerd

We evalueren en houden een vinger aan de pols op de voortgang van de doelen en resultaten zoals die in dit plan staan: GALA, sportakkoord, IZA, preventieakkoord en de specifieke programma's op de GALA thema's. Dit doen we zoveel mogelijk in reguliere overleggen met preventie partners die we al voeren. Deze voeren we al vanuit de integrale preventie aanpak zoals we die kennen vanuit de nota sociaal domein. We zijn gewend op deze manier gevoel te houden bij wat er speelt in de gemeente. Naast het bijhouden van de voortgang op de GALA doelen en resultaten, kunnen we waar nodig gezamenlijk leren en doelen en resultaten bij stellen aan de laatste maatschappelijke ontwikkelingen. Waar mogelijk maken we gebruik van al ontwikkelde monitoringsinstrumenten of onderzoeken zoals het onderzoek van de Leyden Academy en Buurtzorg naar de impact van de cirkels voor ouderen.

6. Beschrijf op welke wijze samenhang en synergie wordt nagestreefd tussen uitvoering op de verschillende hoofdthema's en onderdelen.

Het beleidskader van de gemeente Aalsmeer is vanaf 2019 in een integrale nota Sociaal Domein vastgelegd. Op het moment van indienen is de nieuwe nota Sociaal Domein 2023-2026 ingediend voor besluitvorming door de gemeenteraad. Hierin zijn drie maatschappelijke kernopgaven bepaald, vertaalt in 10 ambities die domein overstijgend geformuleerd zijn (inclusief kunst, cultuur en sport), en ruimte bieden om met partners afspraken te maken. (Zie boven voor meer uitleg over de kernopgaven en de ambities).

In de dagelijkse uitvoeringspraktijk hebben we zeer regelmatig overleg met partners van de GGD, welzijnswerk, sport, bibliotheken, onderwijs en cultuur waar we als gemeente verbinding leggen tussen partijen vanuit de gemeentelijke regierol. In deze overleggen is regelmatig ruimte om te delen wat ieder vanuit zijn/ haar rol in de samenleving waarneemt, en of plannen en doelen al dan niet bijgesteld moeten worden. Al vele jaren zijn combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches een belangrijke schakel in het preventief netwerk. Regelmatige afstemming met hen is onmisbaar om gevoel te hebben en houden bij ontwikkelingen in de samenleving.

7. Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II

Vul a.u.b. onderstaande tabel in. Geef door het plaatsen van een vinkje (√) aan indien u met een onderdeel van de regeling een bijdrage levert aan specifieke doelen

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten								✔							
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	✔	✔		✔	✔					✔		✔	✔		
Een gezonde leefstijl	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔	✔			✔	✔	✔	✔
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
Vitaal ouder worden	✔	✔	✔		✔				✔	✔	✔	✔	✔		
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur	✔	✔		✔										✔	✔
Doelen Hoofdlijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	✔	✔													
Sociaal veilige sport creëren	✔	✔													
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	✔	✔													
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	✔	✔	✔	✔	✔				✔						
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	✔	✔						✔							
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	✔	✔													
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	✔	✔													
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	✔	✔													
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	✔	✔	✔	✔	✔				✔						

8. Toestemming gebruik informatie

☑ De gemeente geeft toestemming voor gebruik van de informatie uit het plan van aanpak voor de evaluatie van de landelijke samenwerkingsafspraken en de monitoring en doorontwikkeling van landelijk beleid

9. Ondertekening

Het plan van aanpak niet ondertekend te worden door ten minste één wethouder

Naam wethouder: Kikkert

Datum van ondertekening: 18 oktober 2023

Handtekening: